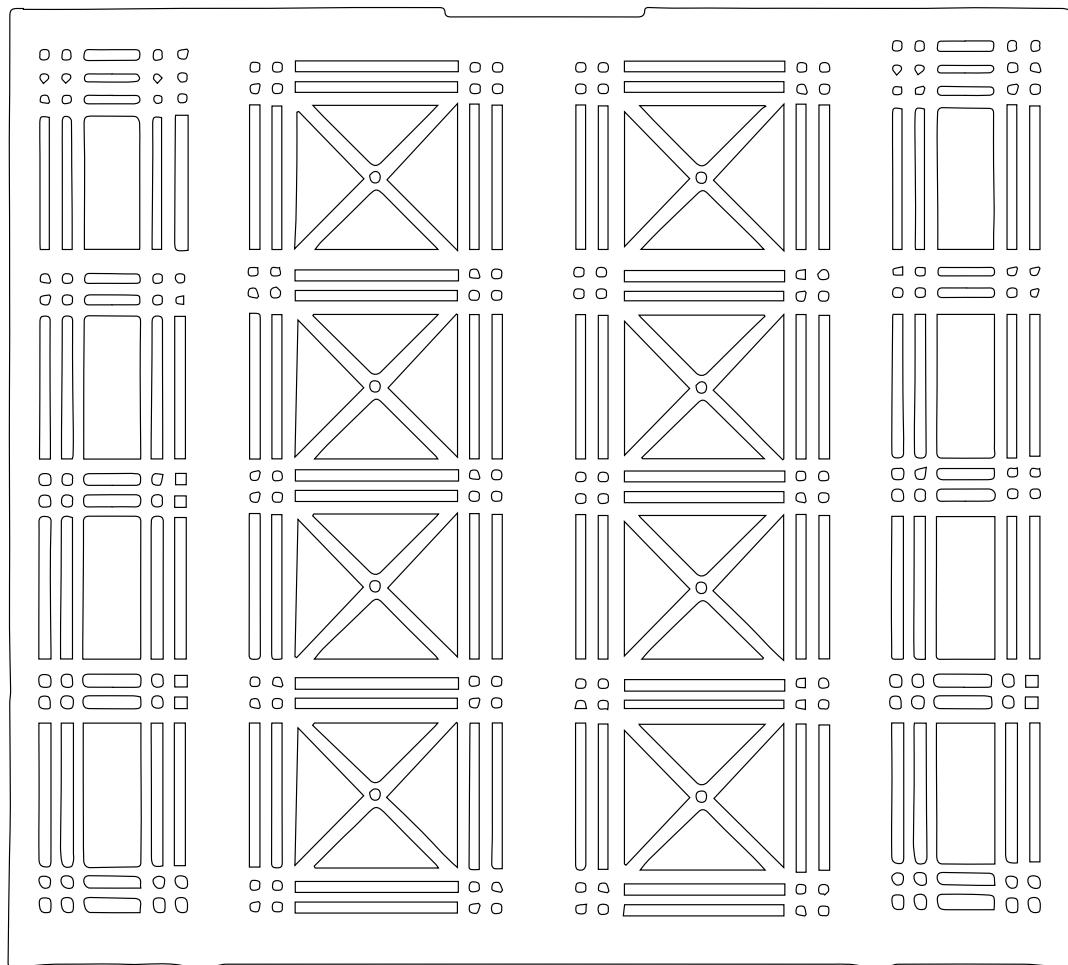

Πινακοθήκη Γιώργου Βογιατζόγλου
Ελ. Βενιζέλου 63, Νέα Ιωνία, 14231 Αττική
Τ.: +30 2102710472
E.: info@vogiatzogloucollection.gr
W.: <http://www.vogiatzogloucollection.gr>
Facebook: Πινακοθήκη Γιώργου Βογιατζόγλου
YouTube: Pinakothiki Vogiatzoglou
Twitter: @Vogiatzoglou_Co
Tumblr: VOGIATZOGLOU-ART-SPACE
Linkedin: VOGIATZOGLOU ART SPACE
Skype: Pinakothiki Vogiatzoglou

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 63, ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ, ΑΘΗΝΑ

Η έκδοση πραγματοποιήθηκε
τον Απρίλιο του 2017 σε 700 αντίτυπα
με την ευκαιρία της έκθεσης
Δυνατότητα Διαλόγων
Πινακοθήκη Γ. Βογιατζόγλου, Νέα Ιωνία
24 Απριλίου – 17 Ιουνίου 2017

Στην έκθεση συμμετέχουν απόφοιτοι
του 2ου Εργαστηρίου Ζωγραφικής
της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ
και ο καθηγητής τους Κυριάκος Μορταράκος

ΕΚΘΕΣΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ
Γιώργος Βογιατζόγλου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Χρίστος Χριστοφής
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΕΠΙΒΛΕΨΗ
Γιώργος Βογιατζόγλου
ΞΕΝΑΓΗΣΕΙΣ
Χρίστος Χριστοφής
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
Αλέξανδρος Βαϊτσούδης

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ
Γιώργος Βογιατζόγλου
Κυριάκος Μορταράκος
Μάνος Στεφανίδης
Χρίστος Χριστοφής
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΕΡΓΩΝ
Οι Καλλιτέχνες
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
Αλέξανδρος Ανδριτσόπουλος
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
Πινακοθήκη Γ. Βογιατζόγλου
ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Πάνος Δαβίας

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΕΞΩΦΥΛΛΟ
Γιάννης Μωυσίδης
Άτιτλο, 2015

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ
Γιάννης Μωυσίδης
Άτιτλο, 2015

VOGIATZOGLOU ARCHITECTS & ENGINEERS

architects & engineers

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

EPT 2

© Πινακοθήκη Γ. Βογιατζόγλου, 2017

ISBN: 978-618-80938-7-4

*culture now.gr

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΙΑΛΟΓΩΝ

**Απόφοιτοι του 2ου Εργαστηρίου Ζωγραφικής
της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ**

24 Απριλίου – 17 Ιουνίου 2017

Κυριάκος Μορταράκος

**Δημήτρης Αγαθόπουλος
Σοφία Αρβανίτη-Φλώρου
Κατερίνα Βέλλιου
Κλειώ Βρανίτσα
Κώστας Γκουρτζής
Μάνια Ευσταθίου
Δημήτρης Εφέογλου
Μαρία Ζησοπούλου
Γιώργος Κόκκινος
Κατερίνα Κότσαλα
Μαρία Μηλιώτη
Γιάννης Μωυσίδης
Ελεάνα Στόικου
Βασίλης Τσιούτσιας
Μαρία Τσιρουκίδου
Κατερίνα Τσίτσελα
Χριστίνα Φυτιλή**

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΤΟΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ η Πινακοθήκη μας έκλεισε τέσσερα χρόνια δημιουργικής παρουσίας. Με αμείωτο ενθουσιασμό συνεχίζουμε να στηρίζουμε τους νέους καλλιτέχνες και η ετήσια ομαδική έκθεση της Πινακοθήκης με νέα παιδιά έχει γίνει πλέον θεσμός.

Το 2014 παρουσιάσαμε την έκθεση «Σήμερα, η Ζωγραφική» με συμμετοχή 25 νέων καλλιτεχνών, το 2015 την έκθεση «Κτίριο 1», με τα έργα που δημιούργησαν τρεις νέοι φίλοι ζωγράφοι μετά από διετή συστέγαση στο ομώνυμο κτίριο, το 2016 ακολούθησε η έκθεση «Το πρώτο σκαλί», με συμμετοχή 13 αποφοίτων του 2ου Εργαστηρίου Ζωγραφικής της Σχολής Καλών Τεχνών της Φλώρινας, μαθητών του Γιάννη Καστρίτση, και τώρα, το 2017 η έκθεση «Δυνατότητα Διαλόγων» με 17 αποφοίτους του 2ου Εργαστηρίου Ζωγραφικής της Σχολής Καλών Τεχνών της Θεσσαλονίκης, μαθητών του Κυριάκου Μορταράκου.

Θαυμάζω το έργο του Μορταράκου και τρέφω ιδιαίτερη εκτίμηση για τον ίδιο. Δέχθηκε με ενθουσιασμό την πρότασή μας για την οργάνωση και παρουσίαση αυτής της έκθεσης και επέμενε η συμμετοχή του να είναι επί ίσοις όροις με τους μαθητές του. Ακόμη και στον τίτλο της έκθεσης δεν ήθελε καμιά αναφορά στο όνομά του, στην ιδιότητα του δασκάλου, στο εργαστήριό του.

Στην παρούσα έκθεση, ο φιλότεχνος επισκέπτης θα συναντήσει ποικίλες μορφές εικαστικής έκφρασης, αποτέλεσμα της πολυμορφίας που χαρακτηρίζει την σημερινή τέχνη. Οι νέοι καλλιτέχνες νιώθουν όσο ποτέ άλλοτε την ανάγκη να ανεξαρτητοποιηθούν, να ξεχωρίσουν, να πειραματιστούν. Είναι νέοι και έχουν κάθε δικαίωμα, και τον χρόνο, να το κάνουν.

Η έκθεση «Δυνατότητα Διαλόγων» είναι αποτέλεσμα συλλογικής δουλειάς. Ευχαριστώ θερμά τους καλλιτέχνες που μας εμπιστεύτηκαν τα έργα τους, τον δάσκαλό τους Κυριάκο Μορταράκο για την πολύτιμη βοήθειά του, τον αγαπητό μας Μάνο Στεφανίδη για τη θετική του ανταπόκριση στο κάλεσμά μας και τον φίλο μου Χρίστο Χριστοφή που ανέλαβε την επιμέλεια αυτής της έκθεσης.

Γιώργος Βογιατζόγλου

Απρίλιος 2017

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΟΡΤΑΡΑΚΟΣ

ΕΝΔΕΛΕΧΕΙΑ

ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ ΚΑΘΩΣ ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ, μιλάω και μόνος μου. Και λέω: Είναι δύο τελάρα ζωγραφικής, που απεικονίζουν ένα μαύρο τετράγωνο σε άσπρο φόντο, ιδίου μεγέθους και ίδιας χρωματικής έντασης και τα δύο.

Το πρώτο είναι ζωγραφισμένο με λάδια και το δεύτερο, με πίσσα το μαύρο και με ασβέστη το άσπρο. Έχουμε λοιπόν και στα δύο, το τετράγωνο με τις δομικές του ιδιότητες και τους συμβολισμούς του δηλ. 90° η κάθε γωνία, τέσσερις πλευρές ίσες, αποτελεί την κάθε πλευρά του κύβου, στέρεο σχήμα, τέλειο σχήμα, τετράγωνη λογική, τετράγωνος άνθρωπος, είναι σύμβολο στα μαθηματικά κ.α

Στο δεύτερο τελάρο όμως, εμφανίζεται και κάτι άλλο. Για παράδειγμα, όταν αντικρίζω ασβέστη, δεν μπορώ να μην θυμηθώ τις Κυκλαδες, ή τα χωριά στα οποία καλύπτουν τις βάσεις των δένδρων για τα μικρόβια. Πίσσα, άσφαλτος, ταξίδι, πετρέλαιο, βιομηχανική επανάσταση. Εδώ όπως βλέπουμε έχουμε και την παραπομπή της ύλης σε αυτά που πρεσβεύει, που δεν υπάρχει στο πρώτο.

Εάν πάλι πάρω ένα έργο θρησκευτικού περιεχομένου, και το κρεμάσω στην κρεβατοκάμαρα, είμαι σίγουρος πως σε λίγο καιρό, όλες οι άσεμνες φωτογραφίες ή και άλλα πράγματα, θα εξαφανιστούν από το δωμάτιο, και θ' αρχίσει σιγά σιγά ατμόσφαιρα να γίνεται πιο βαριά, λίγο μεταφυσική, μυστικιστική, μια αναγωγή προς το υπερβολικό, όπου εμπνέει στοχασμό, ακόμα και για προσευχή. Εάν το πάρω και το κρεμάσω στην κουζίνα, είμαι σίγουρος πως σε λίγο καιρό μπορεί να μας πιάσει ένα σύνδρομο υγιεινής διατροφής, ή διόλου απίθανο να το ρίξουμε και στη νηστεία. Εάν και πάλι το πάρω, και το τοποθετήσω στην πλατεία, μπορεί περνώντας, να πει ο μουσουλμάνος.

– Γιατί έργο ορθόδοξης χριστιανικής εκκλησίας, εδώ στην πλατεία, και να μην είναι ο Μωάμεθ ή ο Βούδας; (καθώς έτσι ξεκινούν και οι θρησκευτικοί πόλεμοι). Βλέπουμε λοιπόν, πως το ίδιο το έργο, εμπνέει στοχασμό ή προσευχή, εμπνέει συμπεριφορά, αλλά γίνεται και εστία έριδος.

Μια φορά πάλι, στάθηκα τυχαία, μπροστά σε μια εργαλειοθήκη σε ένα ξυλουργείο, και κάτι αισθάνθηκα βλέποντας τα εργαλεία τοποθετημένα επάνω σε αυτήν.

Η τανάλια, η πένσα, το σφυρί, το σκεπάρνι, η γωνία, το μέτρο, κατσαβίδια, τρυπάνια, γαλλικά κλειδιά, ράσπες, λίμες. Σιδηροπρίόνο, πριόνι χειρός, κ.α και αναρωτήθηκα: Εάν γράψω δίπλα, στον τοίχο, ένα ίσον και σχεδιάσω μία καρέκλα ή αυτοκίνητο, τότε σου λέω άμεσα στα αρχαία Αιγυπτιακά, πως θα κατασκευάσω μία καρέκλα ή ένα αυτοκίνητο. Εάν ζωγραφίσω την εργαλειοθήκη όπως έχουμε μάθει, δηλ. με το τοπικό τους χρώμα τα εργαλεία, το φως, τη σκιά τους, σαν να είναι αληθινά, τότε χάνεται η γεωγραφική τους διάσταση, και αυτό το οποίο υπαινίσσεται η εικόνα, κάτω από το βάρος της ζωγραφικής. Εάν όμως την ζωγραφίσω ας πούμε, ελαφρά, φευγαλέα, όπως κάνουν περίπου οι γραφίστες, τότε σου προσφέρουν ένα φανταστικό ταξίδι στην Αίγυπτο, διότι τα εργαλεία φαντάζουν ως ιερογλυφικά.

Έτσι λοιπόν θυμήθηκα και τον Αριστοτέλη, που λέει: Πως το κάθε πράγμα μόνο του δηλώνει γιατί υπάρχει και με βάση αυτής της δήλωσης μορφοποιείται.

Και συνεχίζοντας τον εσωτερικό μου μονόλογο, λέω πως έτσι και το έργο τέχνης. Μόνο του δηλώνει γιατί υπάρχει και με βάση αυτής της δήλωσης μορφοποιείται στη συνείδηση του καθενός.

Κυριάκος Μορταράκος

2003

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΗΣ
ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΧΟΛΗ

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΠΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ, αλλά και φοιτητές του 2ου Εργαστηρίου Ζωγραφικής της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ, εκθέτουν μαζί με το δάσκαλό τους. Το Μάρτιο του 2012, φοιτητές του 2ου Εργαστηρίου, από όλα τα έτη σπουδών, συμμετείχαν στην ομαδική έκθεση «Δεύτερο», στη Θεσσαλονίκη, μαζί με τους καθηγητές τους Κυριάκο Μορταράκο και Δημήτρη Ζουρούδη. Τον Ιούνιο του 2015 οι αίθουσες τέχνης Ειρμός και Μεταμόρφωσις της Θεσσαλονίκης οργάνωσαν την ομαδική έκθεση «38 όψεις – Μία αφορμή», αναφορά στον Καθηγητή και Διευθυντή του 2ου Εργαστηρίου Κυριάκο Μορταράκο, στην οποία συμμετείχε και ο ίδιος. Υπήρξαν και άλλες κοινές παρουσίες και οι περισσότεροι από τους καλλιτέχνες της παρούσης έκθεσης είχαν λάβει μέρος σε αυτές.

Είναι σύνηθες, τα πρώτα χρόνια μετά την αποφοίτηση να οργανώνονται εκθέσεις αποφοίτων στις οποίες συμμετέχει και ο καθηγητής τους. Ο δάσκαλος συστήνει τους μαθητές του, τα δικά του παιδιά, στο φιλότεχνο κοινό και παράλληλα προβάλλεται η δουλειά του Εργαστηρίου του και της Σχολής. Από την άλλη πλευρά, οι αίθουσες τέχνης, οι συλλέκτες, το φιλότεχνο κοινό, αλλά και δημόσια Μουσεία, Πινακοθήκες και Ιδρύματα, ακολουθώντας την τάση της εποχής μας, αναζητούν ό,τι νεώτερο στην τέχνη και επιθυμούν να αναδείξουν τη δουλειά νέων ταλαντούχων καλλιτεχνών.

Για χρόνια οι ετήσιες εκθέσεις των Αποφοίτων που οργανώνουν οι Σχολές Καλών Τεχνών, ιδιαίτερα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, αγαπήθηκαν από το φιλότεχνο κοινό, αλλά και από τις αίθουσες τέχνης που επιδιώκουν να ανακαλύψουν τους προικισμένους. Είναι η οφειλόμενη βοήθεια της Σχολής, η ηθική συμπαράσταση, στο δύσκολο δρόμο που έχουν μπροστά τους.

Οι εκθέσεις των Αποφοίτων ξεκίνησαν από την ΑΣΚΤ της Αθήνας και αποτελούν

θεσμό που χρονολογείται από το 1988. Για αρκετά χρόνια η Εθνική Πινακοθήκη φιλοξενούσε, κάθε χρόνο, στους χώρους της τα έργα των νέων εικαστικών δημιουργών. Το Φεβρουάριο του 2000 έγινε η πρώτη έκθεση Αποφοίτων στον εκθεσιακό χώρο της ΑΣΚΤ, εκεί όπου συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Και μερικά στατιστικά στοιχεία: Το 2008, παρουσίασαν τις εργασίες τους 138 απόφοιτοι της ΑΣΚΤ (ακαδημαϊκό έτος 2006-2007), 84 γυναίκες και 54 άνδρες, ηλικίας από 23 μέχρι 60 χρόνων, μεταξύ των οποίων και 12 άνω των 40 ετών. Δέκα χρόνια ενωρίτερα, το 1998, στην έκθεση των Αποφοίτων της ΑΣΚΤ είχαν παρουσιάσει τη δουλειά τους 85 άτομα, 57 γυναίκες και 28 άνδρες, ηλικίας από 22 μέχρι 60 χρόνων, μεταξύ των οποίων και 10 άνω των 40 ετών. Συμπέρασμα: Οι απόφοιτοι δεν είναι όλοι τόσο νέοι τελικά και οι γυναίκες αποτελούν το 63% του συνόλου. Στην έκθεσή μας το ποσοστό των γυναικών που συμμετέχουν είναι σχεδόν το ίδιο, 61% για την ακρίβεια. Σύμπτωση(;) Έχει όμως κάποια σημασία το φύλο; Όχι, φυσικά.

Ποιο θα είναι άραγε το μέλλον των νέων αποφοίτων της Σχολής; Σοφοί δε προσιόντων. Πάντως, σε όσους παρακολουθούν εκθέσεις και δραστηριότητες, μόνο ένα μικρό ποσοστό των αποφοίτων του 2007 και του 1997 της ΑΣΚΤ είναι σήμερα γνωστοί. Συγκεκριμένα, εγώ γνωρίζω μόνο 4 από τους απόφοιτους του 1997 και 16 από αυτούς του 2007, για ό,τι αυτό μπορεί να σημαίνει.

Σε αντίθεση με ό,τι συνέβαινε στο παρελθόν, σήμερα όλο και περισσότεροι απόφοιτοι επιλέγουν να συνεχίσουν μεταπτυχιακές σπουδές. Σχεδόν οι μισοί από όσους συμμετέχουν στην έκθεση είναι κάτοχοι τίτλων μεταπτυχιακών σπουδών από Σχολές στην Ελλάδα ή το εξωτερικό. Θα τους διευκολύνει αργότερα, κυρίως στην περίπτωση που θελήσουν να διεκδικήσουν μία θέση στην εκπαίδευση. Παλαιότερα για μια θέση Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή στην ΑΣΚΤ υπήρχαν 3-4 υποψήφιοι. Σήμερα ο αριθμός όσων διεκδικούν μια τέτοια θέση έχει δεκαπλασιαστεί. Αποτέλεσμα της αβεβαιότητας και ανασφάλειας που νιώθουν οι καλλιτέχνες λόγω της κρίσης, σε αντίθεση με τη σιγουριά που προσφέρει μια θέση διδασκαλίας στη Σχολή.

Σχεδόν όλοι οι καλλιτέχνες επιθυμούν τη συνεργασία με μια αίθουσα τέχνης για την προβολή και προώθηση του έργου τους. Οι νέοι καλλιτέχνες, δυστυχώς, δεν έχουν πολλές επιλογές και συχνά αναγκάζονται να συμβιβαστούν με παράλογες απαιτήσεις των αιθουσών τέχνης, που και αυτές προσπαθούν να επιβιώσουν. Όσοι έχουν τη δυνατότητα φεύγουν στο εξωτερικό, συνήθως σε Ευρωπαϊκές χώρες αλλά και στις ΗΠΑ. Λίγοι κατορθώνουν να ξεχωρίσουν, να κερδίσουν μια θέση, μια παράγραφο, έστω μια σειρά στο βιβλίο της Ιστορίας της Σύγχρονης Τέχνης.

Είναι πολύ υψηλή της Τέχνης η σκάλα. Καλή δύναμη

Χρίστος Χριστοφής

Μάρτιος 2017.

ΜΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ

Ο ΜΟΡΤΑΡΑΚΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ:

ΜΙΑ ΑΜΦΙΠΛΕΥΡΗ ΣΧΕΣΗ

«Ο ζωγράφος μεταχειρίζεται χρώματα και πινέλα, λάδι, νέφτι και άλλα. Ξέρει όμως ότι πίσω από το τελάρο του υπάρχει μια φοβερή, βαθειά, μαύρη τρύπα. Παραμερίζει, με την τόλμη του ονείρου, το τελάρο και σκύβοντας μεσ' στο σκοτεινό βάραθρο βλέπει μακριά, πολύ μακριά, κοντά στο βάθος κάτι να φωσφορίζει αιμυδρά. Στο συναμεταξύ πετούν – αθόρυβα- μαύρα πουλιά, φτερωτά ψάρια και φαντάσματα. Ξανάρχεται στο φως. Ανάμεσα σε αυτόν και το τελάρο του βρίσκεται τώρα ένα θεριό. Άλλα και πάλι δε φοβάται. Ξέρει να θυμηθεί, όταν πρέπει, το μεγάλο μάθημα του Θεόφιλου Γ. Χατζή – Μιχαήλ. Πάνω από το άσπρο και κόκκινο πλεχτό του κολυμβητή περνάει την αρχαία πανοπλία. Σαν τον Μεγάλο Αλέξανδρο κάνει τον σταυρό του και λέει «Έλα Χριστέ και Παναγιά»...»

«Η γνώμη του ζωγράφου κ. Νίκου Εγγονόπουλου».

Νεοελληνική Λογοτεχνία, 1938 (Ιανουάριος), τεύχος 3, σ. 131.

ΕΙΝΑΙ Η ΤΕΧΝΗ ΣΤΟΥΣ ΚΑΙΡΟΥΣ ΜΑΣ, καιρούς κρίσης και γενικότερης απαξίας θεσμών και προσώπων, μια πολυτέλεια περιττή; Επηρεάζεται άραγε η γενικότερη παιδεία ή η ευαισθητοποίησή μας με την τέχνη που παράγει αυτή εδώ η περίεργη εποχή; Με την παρούσα έκθεση του δασκάλου και των μαθητών του, σύγχρονοι ζωγράφοι συναντούν το ευρύτερο κοινό με έργα τα οποία φιλοδοξούν όχι μόνο να τέρψουν αλλά και να προβληματίσουν, με φόρμες που δεν κολακεύουν το μικροαστικό γούστο ούτε ενισχύουν τον οπτικό εφησυχασμό. Ας το κάνουν αυτό οι τηλεοράσεις... Με έργα, τέλος, που υπερασπίζονται την αξιοπρέπεια της εικόνας απέναντι στις ποικίλες φαλκιδεύσεις της, απέναντι στη διάχυτη «βελούδινη» βαρβαρότητα των ημερών και την πόζα που υποδύεται την έκφραση. Όλοι οι εικαστικοί φίλοι που εμπλεκόμαστε σε αυτήν εδώ την παρέμβαση,

οι υπεύθυνοι της Πινακοθήκης Βογιατζόγλου, ο συλλέκτης Χρίστος Χριστοφής, ο Κυριάκος Μορταράκος και οι ξεχωριστοί απόφοιτοι του εργαστηρίου του, στεκόμαστε καχύποπτοι απέναντι στον ναρκισσισμό των εικόνων που κυριαρχούν και επιμένουμε πως η τέχνη μπορεί να εκφράσει πράγματα βαθύτερα και πιο ουσιαστικά από το μονοσήμαντο επικοινωνιακό παιχνίδι της αυτοπροβολής... Η τέχνη παραμένει το ύστατο καταφύγιο ελευθερίας και υπέρβασης. Αυτό επιδιώκει και ο παρών διάλογος του πρώην επικεφαλής του Β Εργαστηρίου της Σχολής Καλών Τεχνών της Θεσσαλονίκης και της ομάδας των μαθητών που τώρα πλέον συγκροτούν ανεξάρτητες και ισότιμες καλλιτεχνικές περιπτώσεις.

Διερωτάται βέβαια κανείς στην εποχή του γκρίζου ποιο άλλο χρώμα θα μπορούσε να θεωρηθεί καταλληλότερο για να εκφράσει το βαθύτερο πένθος από το γκρίζο το ίδιο και τις άπειρες εκδοχές του...(σαν κάποιο μικρό φως που λιποψύχησε); Σ' αυτό το ερώτημα ας απαντήσει ο κάθε επισκέπτης προσωπικά. Και ας αναλογισθεί πως ακόμη και τα πιο φανταχτερά και «επίσημα» έργα, εκείνα δηλαδή που φωνασκώντας υποστηρίζουν τον κυρίαρχο λόγο της εξουσίας, κρύβουν στον βαθύτερό τους πυρήνα κάποια ψήγματα αυθεντικότητας. Τελικά ένα είναι το συμπέρασμα: Τέχνη είναι εκείνο το ψέμα που σταθερά υποστηρίζει την κρυμμένη αλήθεια του καθενός.

Πιο συγκεκριμένα, ο Κυριάκος Μορταράκος (1948), επίτιμος καθηγητής στο τμήμα Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, είναι ένας στοχαστικός ζωγράφος που ανέκαθεν επιχειρούσε να συνδυάσει τον εννοιολογικό προβληματισμό με την δυναμική των χρωμάτων. Στους πίνακές του, συχνά μεγάλων διαστάσεων, κυριαρχούν τα πολυεπίπεδα μαύρα, τα δουλεμένα γκρίζα, τα εξαντλητικά γαιώδη ή τα λαδιά, κορεσμένα χρώματα και πρωταγωνιστεί συνήθως ένα δωμάτιο πλημμυρισμένο είτε με λέξεις, είτε με σιωπή... το εργαστήριο του καλλιτέχνη. Κάποτε διαγράφεται ένα παράθυρο, το αρχετυπικό κάδρο της Αναγέννησης, με στόχο όμως όχι την έξω αλλά την ένδον θέαση. Κάποτε το παράθυρο σβήνεται, «κλείνει» σαν να μην έχει πια λόγο ύπαρξης. Πρόκειται για μια ζωγραφική που περισσότερο υπαινίσσεται παρά αναπαριστά.

Όμοια και οι μαθητές του συνεχίζουν αυτόν τον δύσκολο αλλά ουσιαστικό δρόμο να μετατρέψουν την φαντασμαγορία των εικόνων σε στοχασμό και ουσία. Με κάθε μέσο. Με το παραδοσιακό τελάρο που βρίσκει συνεχώς τη δύναμη και ανασταίνεται, με τη φωτογραφία που παραμένει στην Ελλάδα η πιο παρεξηγήσιμη εικαστική έκφραση, με τις εγκαταστάσεις ή κατασκευές στο χώρο όπου το δράμα των υλικών παριστάνει ένα «ζωντανό θέατρο αψύχων».

Το γοητευτικό, πάλι, με τη ζωγραφική γενικότερα είναι οι ποικίλες σκέψεις που δημιουργούνται στο θεατή εξ αιτίας της. Το πως δηλαδή απ' την εικόνα και την ποιητική της, απ' την εικόνα και τη γοητεία της εκκινεί εκείνο το νήμα της σκέψης που (μπορεί να) μορφοποιείται σε λόγο. Κυριολεκτικά εξ αφορμής. Απ' την άλλη ένα κριτικό κείμενο οφείλει ν' αναπτύξει, συχνά ισορροπώντας στα όρια της υποκειμενικότητας ή και της αυθαιρεσίας, τα όσα ενστικτωδώς και εν σπέρματι υποστηρίζει χωρίς λόγια ο ζωγράφος με τις εικόνες του. Με τις θεματικές του εμμονές. Με τα στερεότυπα της μαστορικής του. Και βέβαια θα υπάρχει πάντα, όπως εξ άλλου συμβαίνει σε όλες τις παραστατικές τέχνες, ένα κομμάτι άρρητο και αόρατο, ακόμη κι απ' αυτόν τον ίδιο τον δημιουργό. Το πιο πολύτιμο.

Αντίθετα, στην ακαδημαϊκή τέχνη σταθερά αποθεώνεται το προφανές. Ό,τι δηλαδή ενθουσιάζει και εντυπωσιάζει το μικροαστό και την αισθητική του. Στην άλλη πάλι, την πιο ανήσυχη, την πιο πειραματική έκφραση, ιχνηλατείται πρωτίστως ο τρόπος που ενσαρκώνονται οι ιδέες. Να γιατί ο μοντερνισμός είναι, εντέλει, ένας ιδεαλισμός χωρίς ρομαντικό πρόσημο. Δηλαδή με το συναίσθημα τιθασευμένο. Π.χ. ο Duchamp ή ο Fontana. Και στον Κυριάκο αλλά και στους λοιπούς συνεκθέτοντες το συναίσθημα έπεται μιας αρχικής, εννοιολογικής θέσης. Μιας πρώτης ιδέας, ας πούμε, φιλοσοφικής... Το έργο είναι αποτέλεσμα αυτής της βαθύτερης διαδικασίας.

Απ' τα νεανικά του έργα ο Μορταράκος προχωρεί ψαχουλευτά, σαν τον τυφλό στο σκοτεινό δωμάτιο για να χρησιμοποιήσω έναν πλεονασμό. Πρώτα αγγίζει τα ίχνη, τον τετελεσμένο χρόνο και μετά κατανοεί. Έπειτα ερμηνεύει το υλικό

μνήμης και μόνο στο τέλος συγκινείται. Έτσι νομίζω αποκτά αξία κι η δική μας συγκίνηση (που, εξ ορισμού, δεν πρέπει να είναι εύκολη). Θέμα του τα πρωταρχικά πράγματα, τ' απολύτως χρειώδη, το εργαστήριό του, το φως της λάμπας και οι ακοίμητες ώρες που ξεκουράζονται, θαρρείς, πάνω στα φθαρμένα αντικείμενα. Έπειτα το δωμάτιο με την κλειστοφοβική του αίσθηση θα καταστεί «χώρος» όπως θα καταστεί «χρόνος» και το ατελείωτο στάγδην των λεπτών που στερεοποιούνται σαν λειωμένο κερί. «Χρώμα» και των δύο, χώρου και χρόνου, -τα θαμπά γαιώδη, τα εξουδετερωμένα μπλε, τα βαριά πράσινα, το λυκόφως, το μισοσκόταδο στα, χωρίς ανοίγματα, εσωτερικά. Παλιότερα, ήταν το δωμάτιο του Van Gogh, γεμάτο ερωτικά ερωτήματα ύπαρξης. Πιο παλιά ακόμη πρωταγωνιστούσε το τετράπλευρο που γινόταν κύβος-κουτί, δηλαδή ένα αρχετυπικό δωμάτιο, ένας «οίκος», μια θεατρική, ιδεατή σκηνή στον χώρο, με υποτυπώδη όμως δράση. Επίσης κάτι απροσδιόριστο πύκνωνε πάντα την απόσταση από το έργο στο θεατή. Το αόρατο και πολύτιμο που λέγαμε πιο πάνω. Κι όμως, η θεματική του, σχεδόν μισόν αιώνα, είναι διαλεκτικά διαυγέστατη. Χωρίς επιπόλαιους εντυπωσιασμούς ή «μεταφυσικές» ατμόσφαιρες. Η ποίηση της ύλης δεν χρειάζεται περαιτέρω ποίηση να υποστηριχτεί. Και οι λέξεις ας κολυμπούν μετέωρες στο ζωγραφικό φόντο όποτε υπάρχει χρεία...

Απλώς στα πρόσφατα έργα επαναλαμβάνεται από τον Κυριάκο Μορταράκο το πρώτιστο θέμα των τεχνών της εικόνας (το ορθογώνιο, «παράθυρο στον κόσμο» του Alberti, το καρέ του σινεμά, το κάδρο της φωτογραφίας) μ' έναν τρόπο βαρυσήμαντο, θα έλεγα μνημειακό αλλά και αρκούντως απελπισμένο. Τώρα το «παράθυρο» δεν έχει άνοιγμα, το ορθογώνιο παραμένει τυφλό, έχοντας, ανεπαισθήτως, κλείσει τον κόσμον ύξω. Μια ζωγραφική τόσο για τη κρίση της ζωγραφικής όσο και για τη κρίση της κοινωνίας γενικότερα, χωρίς εύκολους συμβολισμούς. Χωρίς λαϊκισμούς.

Συμπερασματικά θα υποστήριζα, παρατηρώντας όλα τα έργα της έκθεσης και ψυχανεμιζόμενος τη πρόθεση των 17+1 καλλιτεχνών, ότι στη βασιλόπιτα της τέχνης υπάρχει ένα φλουρί για όλους. Αρκεί να ψάξει ο καθένας ανάλογα

με την παιδεία ή τις αντιλήψεις του μακριά από δογματισμούς ή λαϊκισμούς. Επειδή στη σύγχρονη τέχνη περισσότερο από τα έργα κοιτάμε τον εαυτό μας που κοιτάει. Παρακολουθούμε τις αντιδράσεις μας εμπρός στο ανοίκειο ή το άγνωστο. Ελέγχουμε το πώς διαβάζουμε την πραγματικότητα μέσα από τα κλισέ.

Η σύγχρονη τέχνη θέλει –πρέπει– να πάρει θέση και να μας ωθήσει να δούμε την εικόνα του κόσμου κριτικά, να ανακαλύψουμε τις κρυμμένες ερμηνείες του αμφισβητώντας τις παγιωμένες μας ασφάλειες. Να μη φοβόμαστε τον σαρκασμό για τη γελοιότητα που μας περιβάλλει αλλά τη γελοιότητα την ίδια. Τα μουσεία, οι εκθεσιακοί χώροι γενικότερα όπως π.χ. η Πινακοθήκη Βογιατζόγλου είναι τόποι ελευθερίας και έκφρασης, και ασκούν ανεπαισθήτως και τρυφερά ένα παιδαγωγικό και συγκινησιακό καθήκον. Αποστολή τους είναι να υπερασπισθούν την αισθητική και την ιστορία του παρελθόντος διεκδικώντας επίσης την αισθητική και την ιστορία του σήμερα. Που έχει κι αυτό τα δικαιώματά του.

Το ζήτημα βέβαια είναι τι πράγματι μπορεί να θεωρηθεί σήμερα, στην τόσο πολυεπίπεδη αλλά και άνυδρη εποχή μας, ότι είναι τέχνη και τι όχι. Όμως εδώ τίθεται ένα θέμα προσωπικής ελευθερίας. Ένα θέμα διαλόγου και αμφισβήτησης κάθε δογματισμού. Στο κάτω κάτω πρόκειται απλώς για μιαν έκθεση και για έργα τέχνης. Δικαιούμαστε να μας αρέσουν αλλά και να μη μας αρέσουν. Δικαιούμαστε, ασφαλώς, να εκφράσουμε τις απορίες ή τις αντιρρήσεις μας. Δε δικαιούμαστε όμως να τα φιμώσουμε.

Μάνος Στεφανίδης
Αναπληρωτής καθηγητής του ΕΚΠΑ
Μάρτιος 2017

ΕΡΓΑ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΟΡΤΑΡΑΚΟΣ

Γεννήθηκε το 1948 στην Αθήνα. Σπούδασε στην ΑΣΚΤ, Ζωγραφική στο Εργαστήριο του Γ. Μόραλη, Νωπογραφία και Φορητές Εικόνες με τον Κ. Ξυνόπουλο και Σκηνογραφία με τον Β. Βασιλειάδη (1970-1976). Σπούδασε επίσης Κλασική Κιθάρα στο Ελληνικό Ωδείο (1971-1975). Το 2006 εξελέγει Τακτικός Καθηγητής στο τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του ΑΠΘ. Από το 1978 έχει οργανώσει 18 ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε περισσότερες από 70 ομαδικές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έργα του βρίσκονται σε Μουσεία, Πινακοθήκες, Συλλογές Τραπεζών και μεγάλες ιδιωτικές συλλογές. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Χωρίς Τίτλο (εγκατάσταση), 2008
λυχνία, σιλικόνη, λάδι σε τελάρο, πανί¹
διαστάσεις μεταβλητές

Χωρίς Τίτλο (εγκατάσταση), 2008
λυχνία, σιλικόνη, λάδι σε τελάρο, πανί¹
διαστάσεις μεταβλητές

απέναντι:

Χωρίς Τίτλο (εγκατάσταση), 2008
λυχνία, σιλικόνη
διαστάσεις μεταβλητές

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΓΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

Γεννήθηκε το 1976 στην Αθήνα, όπου ζει και εργάζεται. Σπούδασε Οικονομικά στο Μητροπολιτικό Κολλέγιο Αθηνών και Ζωγραφική στη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ (2008-2013), από όπου αποφοίτησε με Άριστα. Συνέχισε τις σπουδές του στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών Ψηφιακές Μορφές Τέχνης της ΑΣΚΤ της Αθήνας (2013-2017). Το πεδίο της καλλιτεχνικής του δράσης περιλαμβάνει Ζωγραφική, Ψηφιακή γλυπτική, Βιομηχανικό σχέδιο, 2D-3D Modeling, Animation, Video Editing και Sound Design.

Άτιτλο, 2012
μικτή τεχνική σε καμβά
100 × 200 εκ.

ΣΟΦΙΑ ΑΡΒΑΝΙΤΗ-ΦΛΩΡΟΥ

Γεννήθηκε το 1990 στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Αμερικάνικο Κολέγιο Ελλάδος το 2008. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ (2009-2014). Έχει λάβει μέρος σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις, workshops καθώς και εθελοντικά προγράμματα. Από το 2013 ασχολείται κυρίως με την τεχνική της κεραμικής και τα έργα της βασίζονται στον πηλό ως υλικό.

1plast, 2015
πηλός, 4 τεμ. πλάκες
34 × 34 εκ.
5 τεμ. γλυπτά,
μέγιστο ύψος 24 εκ.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΒΕΛΛΙΟΥ

Γεννήθηκε το 1973 στη Χαλκιδική. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ (2008-2014). Συνέχισε τις σπουδές της στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός» του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2014-2017). Συμμετείχε σε εκθέσεις, συμπόσια, καλλιτεχνικά εργαστήρια και Μπιενάλε Νέων Καλλιτεχνών στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Άτιτλο (ένα μικρό σχόλιο), 2014

λάδι σε καμβά (5 τεμ.)

διαστάσεις μεταβλητές

ΚΛΕΙΩ ΒΡΑΝΙΤΣΑ

Γεννήθηκε το 1979 στη Θεσσαλονίκη. Το 2014 αποφοίτησε από τη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ. Την περίοδο 2012-2016 συνεργάστηκε με το Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών ως εκπαιδεύτρια στα εικαστικά εργαστήρια για παιδιά. Το 2016 διορίστηκε ως αναπληρώτρια καθηγήτρια εικαστικής αγωγής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, όπου εργάζεται μέχρι σήμερα.

Άτιτλο, 2014

φωτογραφικό χαρτί σε dibond
135 × 90 εκ.

Άτιτλο, 2014

φωτογραφικό χαρτί σε dibond
135 × 200 εκ.

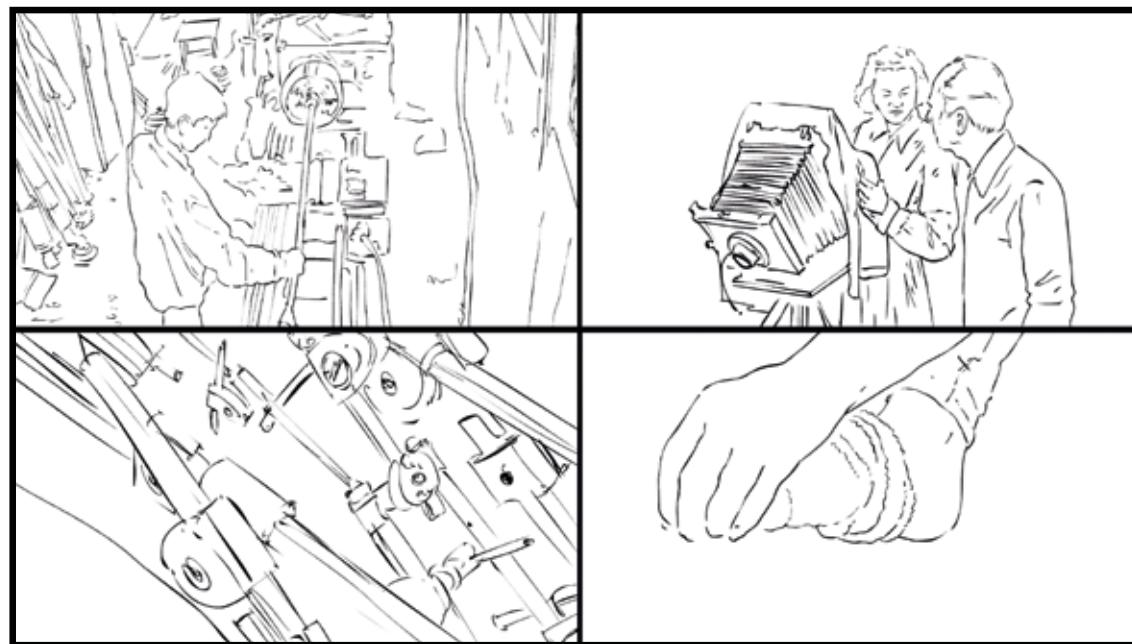
ΚΩΣΤΑΣ ΓΚΟΥΡΤΖΗΣ

Γεννήθηκε το 1980 στην Καβάλα. Σπούδασε Τεχνικός Γραφίστας Ηλεκτρονικής Σχεδίασης Εντύπου στο ΙΕΚ Καβάλας και συνέχισε σπουδές στη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ (2010-2016). Από το 2016 σπουδάζει στην ΑΣΚΤ της Αθήνας (Μεταπτυχιακό Εικαστικών Τεχνών). Το 2013 παρουσίασε τη δουλειά του στην πρώτη ατομική του έκθεση στη Θεσσαλονίκη. Συμμετείχε σε πολλές ομαδικές εκθέσεις και φεστιβάλ, ιδιαίτερα την τελευταία διετία.

Γιος, 2016
video, animation
διάρκεια: 2' 35"

Άτιτλο, 2016
video, animation
διάρκεια: 2' 55"

MANIA ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Γεννήθηκε το 1962 στην Αθήνα. Σπούδασε Ιατρική στη Θεσσαλονίκη, όπου και ειδικεύτηκε στην Πυρηνική Ιατρική. Είναι απόφοιτος της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ. Έχει πραγματοποιήσει 3 ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, μεταξύ των οποίων στην 6η διεθνή Μπιενάλε Πεκίνου.

Plate 54

Plate 54, 2016

Ψηφιακό κολλάζ σε Plexiglas

65 × 90 εκ.

Plate 55

Plate 55, 2016

Ψηφιακό κολλάζ σε Plexiglas
65 × 90 εκ.

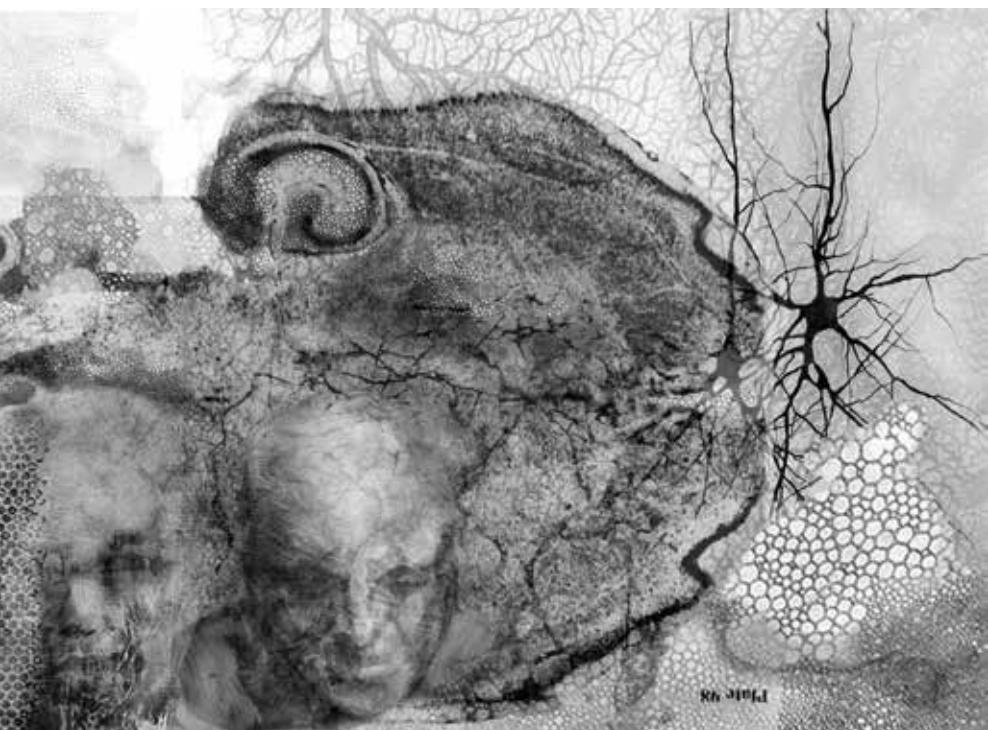

Plate 98

Plate 98, 2016

Ψηφιακό κολλάζ σε Plexiglas
65 × 90 εκ.

Vicious Circle, 2016

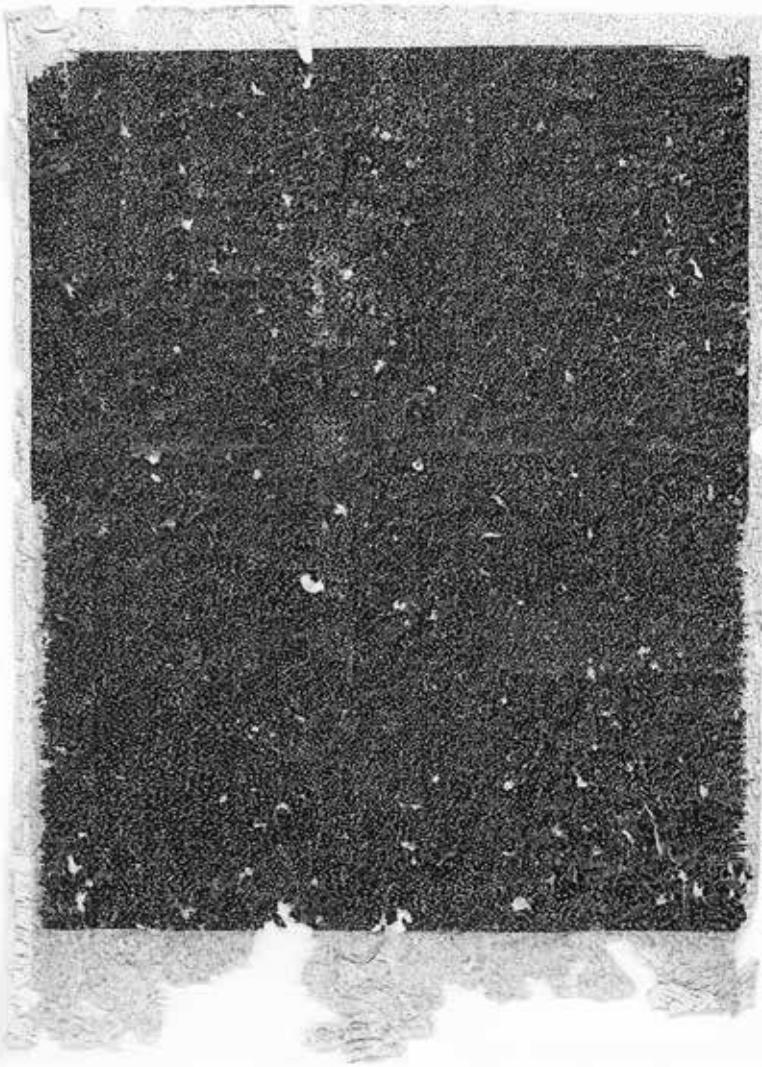
Ψηφιακό κολλάζ σε Plexiglas

65 × 90 εκ.

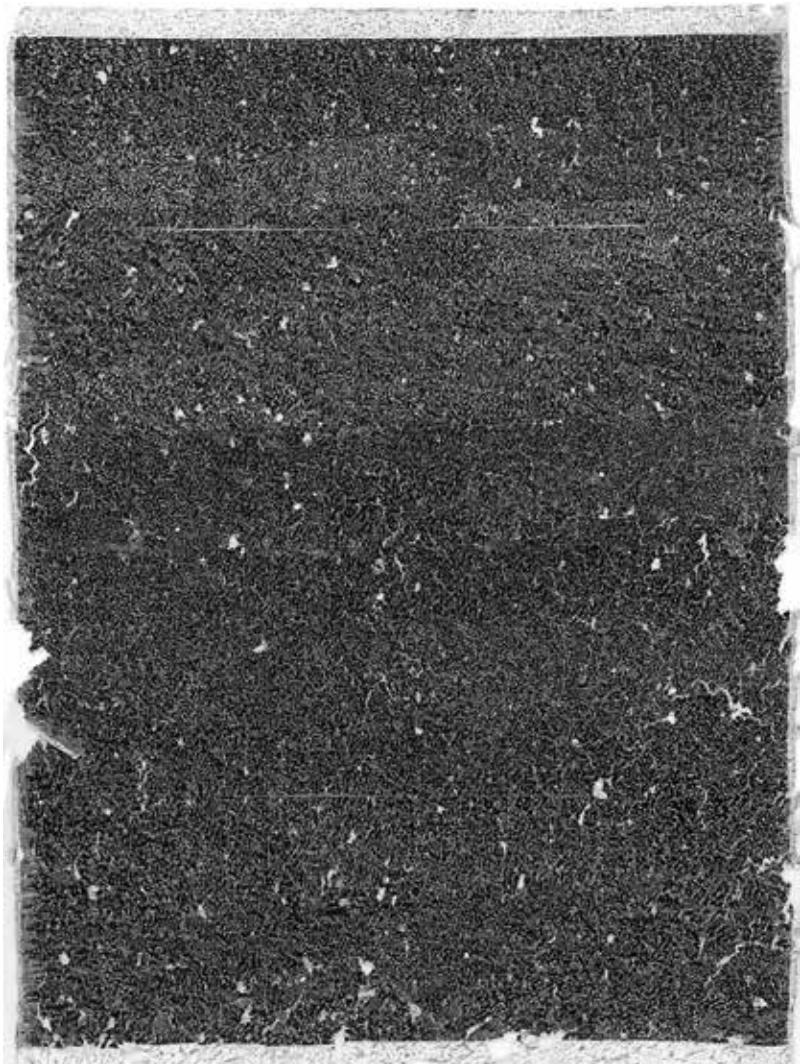
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΕΦΕΟΓΛΟΥ

Γεννήθηκε το 1986 στη Δράμα. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ. Είναι απόφοιτος του Μεταπτυχιακού Εικαστικών Τεχνών της ΑΣΚΤ της Αθήνας. Έχει πραγματοποιήσει 3 ατομικές εκθέσεις, «Subtratum» με τη Δέσποινα Φλέσσα στη γκαλερί Ζουμπουλάκη, Αθήνα, «Facsimile» στη γκαλερί Λόλα Νικολάου, Θεσσαλονίκη και «2 Γενιές Τρεις Γραφές» με το Γιώργο Λαζόγκα και Δημήτρη Λάμπρου στη γκαλερί Λόλα Νικολάου. Συμμετείχε σε ποικίλες ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Άτιτλο (από τη σειρά
Sonance-momentum), 2016
γραφίτης σε χαρτί, 70 × 50 εκ.

Άτιτλο (από τη σειρά
Sonance-momentum), 2016
γραφίτης σε χαρτί, 70 × 50 εκ.

ΜΑΡΙΑ ΖΗΣΟΠΟΥΛΟΥ

Γεννήθηκε το 1984 στη Λάρισα. Σπούδασε Ζωγραφική στη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ. Από το 2011 μέχρι σήμερα έχει συμμετάσχει σε αρκετές ομαδικές εκθέσεις, φεστιβάλ, δράσεις και συμπόσια.

Άτιτλο, 2014

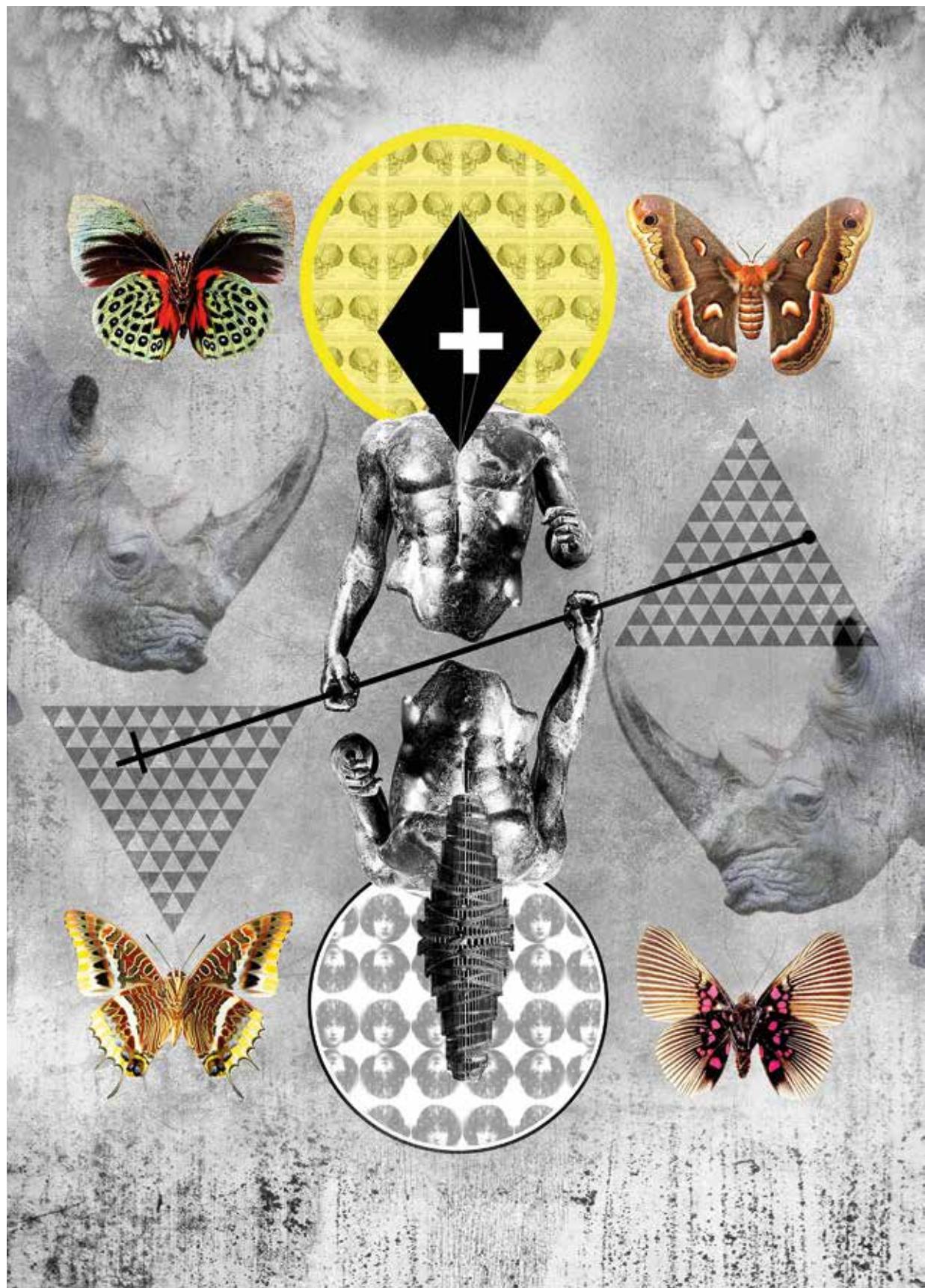
ακρυλικό και μαρκαδοράκι σε χαρτί (3 τεμ.)
διαστάσεις μεταβλητές

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Γεννήθηκε το 1980 στη Θεσσαλονίκη. Είναι πτυχιούχος της ΑΣΚΤ Γαλλίας (Saint Etienne) και της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ. Πραγματοποίησε την πρώτη ατομική του έκθεση το 2015 στην Αθήνα (Αγγέλων Βήμα). Δημιούργησε Βίντεο με εικαστικό υλικό για προβολή στους Στύλους του Ολυμπίου Διός (2015) και στο Ωδείο Ηρώδου Αττικού (2016).

απέναντι:
Twin Gods, 2015
μικτή τεχνική σε ψηφιακή εκτύπωση
91 × 61 εκ.

The Castle, 2015

μικτή τεχνική σε ψηφιακή εκτύπωση
61 × 91 εκ.

Enteleheia, 2016

μικτή τεχνική σε ψηφιακή εκτύπωση

61 × 91 εκ.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΤΣΑΛΑ

Γεννήθηκε το 1982 στη Θεσσαλονίκη. Αποφοίτησε από τη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ το 2013 και από το Μεταπτυχιακό Εικαστικών Τεχνών της ΑΣΚΤ της Αθήνας το 2015. Έχει πραγματοποιήσει δύο ατομικές εκθέσεις και έχει λάβει μέρος σε πολλές ομαδικές, συνέδρια, residencies, workshops στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα και στο Βερολίνο.

Problem of designation 1# & 2#, 2016

λάδι σε νάιλον

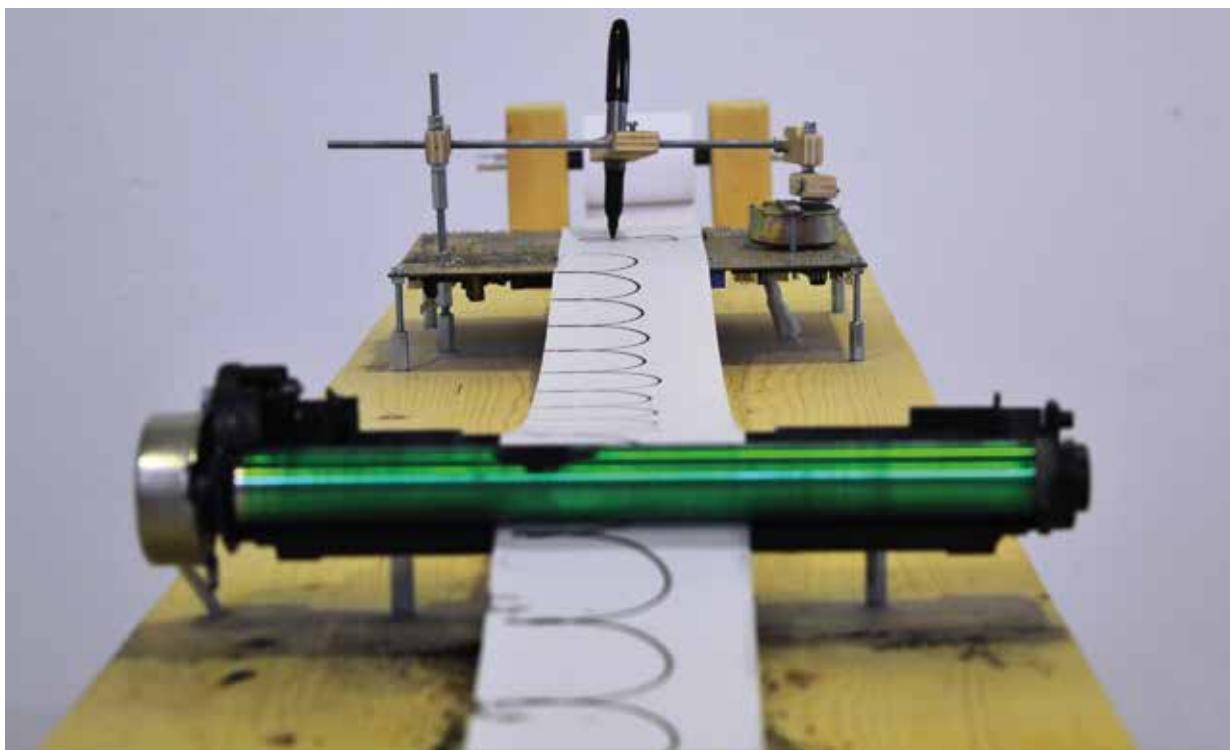
δίπτυχο, 210 × 120 εκ. το καθένα

ΜΑΡΙΑ ΜΗΛΙΩΤΗ

Γεννήθηκε το 1979 στην Αγία Τριάδα Βοιωτίας. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ, από όπου αποφοίτησε με Άριστα, και με υποτροφία στην Ακαδημία της Σχολής Καλών Τεχνών Macerata Ιταλίας στο τμήμα Γλυπτικής. Στο εργαστήρι του λαϊκού ζωγράφου Χρήστου Καγκαρά διδάχτηκε το χρώμα και την τέχνη της Αγιογραφίας. Έχει συμμετάσχει σε αρκετές ομαδικές εκθέσεις. Το έργο της περιλαμβάνει αγιογραφίες ναών, τοιχογραφίες, εικονογραφήσεις βιβλίων, αλλά και κατασκευές με κίνηση, μεγάλων συχνά διαστάσεων.

Απουσία (κατασκευή), 2016
ξύλο, χαρτί ταμειακής μηχανής,
μοτέρ, διακόπτες.
40 × 200 × 150 εκ.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΩΥΣΙΔΗΣ

Γεννήθηκε το 1985. Σπούδασε Γραφιστική σε ΙΕΚ Θεσσαλονίκης, από όπου αποφοίτησε το 2005, και Ζωγραφική στη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ. Έχει συμμετάσχει σε ομαδικές εκθέσεις. Ζει και εργάζεται στη Θεσσαλονίκη.

Άτιτλο, 2015
μικτή τεχνική σε καμβά
150 × 100 εκ.

Άτιτλο, 2015
μικτή τεχνική σε καμβά
170 × 200 εκ.

Άτιτλο, 2015
μικτή τεχνική σε καμβά
120 × 60 εκ.

ΕΛΕΑΝΑ ΣΤΟΪΚΟΥ

Γεννήθηκε το 1987 στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε Ιστορία στη Φιλοσοφική Σχολή του ΑΠΘ και συνέχισε τις σπουδές της σε μεταπτυχιακό επίπεδο στον τομέα της Ιστορίας της Τέχνης στην ίδια Σχολή. Είναι απόφοιτος της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ (2010-2015) και υποψήφια διδάκτωρ στον Δ' Τομέα του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ. Πραγματοποίησε δύο ατομικές εκθέσεις και συμμετείχε σε πολλές ομαδικές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Για το έργο της έχει αποσπάσει Βραβεία.

Άτιτλο, 2015

λάδι και γραφίτης σε καμβά
65 × 50 εκ.

Άτιτλο, 2015

λάδι και γραφίτης σε καμβά
65 × 50 εκ.

Άτιτλο, 2015

λάδι και γραφίτης σε καμβά

65 × 50 εκ.

Άτιτλο, 2015

λάδι και γραφίτης σε καμβά

65 × 50 εκ.

63

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΟΥΤΣΙΑΣ

Γεννήθηκε το 1975 στη Λαμία. Φοίτησε στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Πανεπιστημίου Φλωρεντίας (1997-2004). Σπούδασε Ζωγραφική στη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ (2009-2015). Έχει παρουσιάσει τη δουλειά του σε αρκετές ομαδικές εκθέσεις.

Άτιτλο, 2015
μικτή τεχνική σε καμβά
150 × 70 εκ.

Ατιτλο, 2015
μικτή τεχνική σε καμβά
70 × 150 εκ.

Hole in the Sky, 2015

λάδι σε καμβά

δίπτυχο, 50 × 50 εκ. το καθένα

ΜΑΡΙΑ ΤΣΙΡΟΥΚΙΔΟΥ

Γεννήθηκε το 1975 στην Κοζάνη. Είναι απόφοιτος της Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ (2010-2016). Τα δύο τελευταία χρόνια είχε αξιόλογη παρουσία σε εκθέσεις στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα και Πρέβεζα.

Άτιτλο, 2016

χαρτί, μελάνι, κόλλα σε καμβά
δίπτυχο, 70×100 εκ. το καθένα

Άτιτλο, 2016

χαρτί, μελάνι, κόλλα σε καμβά
 150×170 εκ.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΣΙΤΣΕΛΑ

Γεννήθηκε το 1974 στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών στην Περούτζια της Ιταλίας, στο Πανεπιστήμιο Pietro Vannucci και στη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ. Έχει συμμετάσχει σε πολλές εκθέσεις, workshops και σεμινάρια στην Ελλάδα, Ιταλία, Σλοβακία, Βερολίνο, Αννόβερο, Μόσχα, Λονδίνο, Νέα Υόρκη και Βαρκελώνη. Για το έργο της απέσπασε Βραβεία και Διακρίσεις. Το 2012 πήρε μέρος στη διεθνή Μπιενάλε Πεκίνου. Ζει και εργάζεται στη Θεσσαλονίκη.

απέναντι:
Pray, 2014
λάδι σε καμβά
150 × 100 εκ.

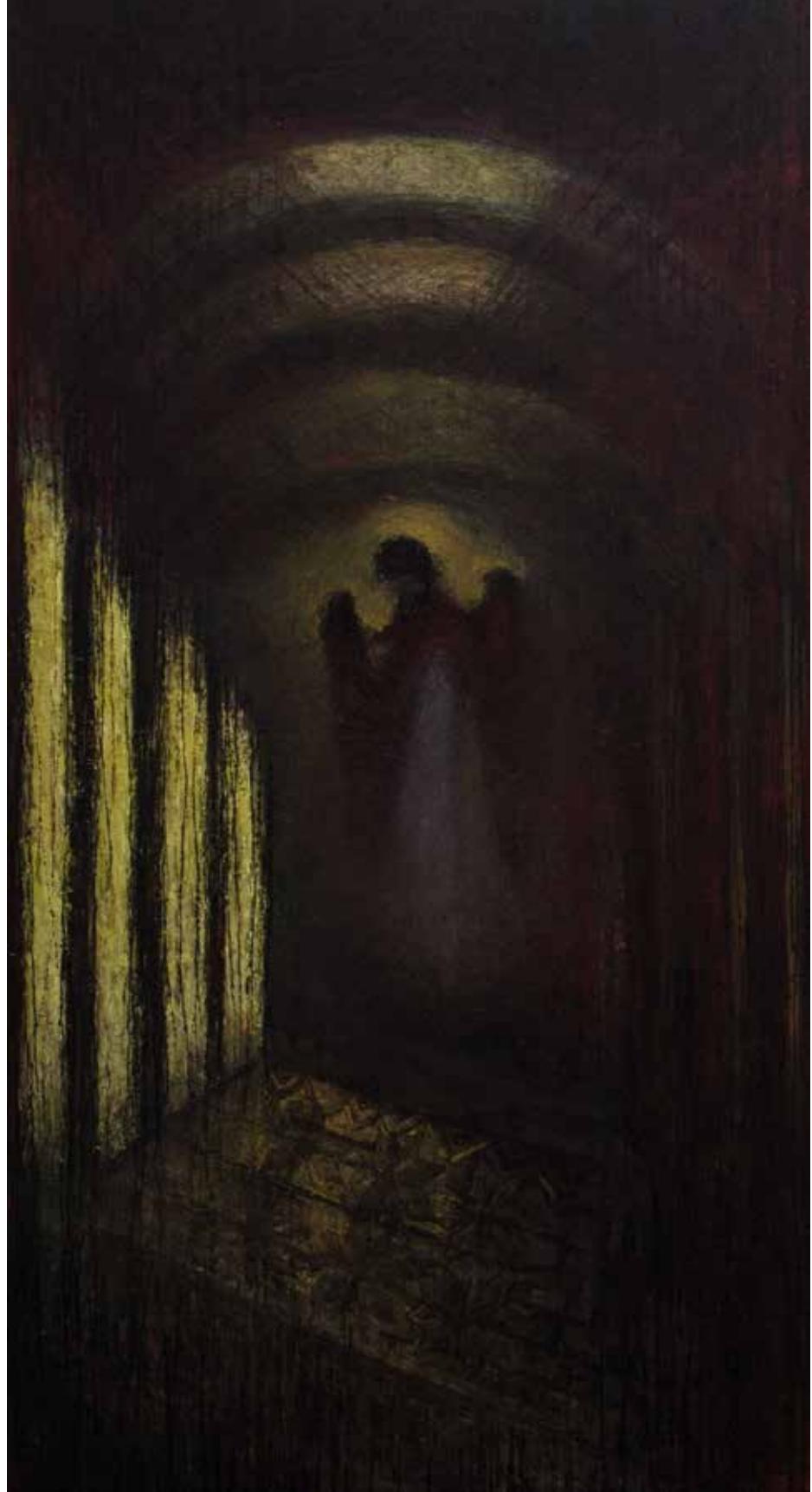

Yota Looking, 2014

λάδι σε καμβά

150 × 90 εκ.

Angel, 2014

λάδι σε καμβά

150 × 80 εκ.

73

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΦΥΤΙΛΗ

Γεννήθηκε το 1987 στη Λάρισα. Σπούδασε Ζωγραφική και Χαρακτική στη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ, από όπου αποφοίτησε το 2010 με Άριστα. Συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές στην Ιταλία με ειδίκευση στην Εικαστική Θεραπεία και Ειδική Αγωγή για μαθητές με ειδικές ανάγκες. Έχει πραγματοποιήσει 5 ατομικές εκθέσεις στην Ελλάδα και έχει συμμετάσχει σε 20 ομαδικές σε Ελλάδα, Ιταλία, Γερμανία, Αγγλία και Βέλγιο, με πρόσφατη την έκθεση στην Open Walls Gallery στο Βερολίνο.

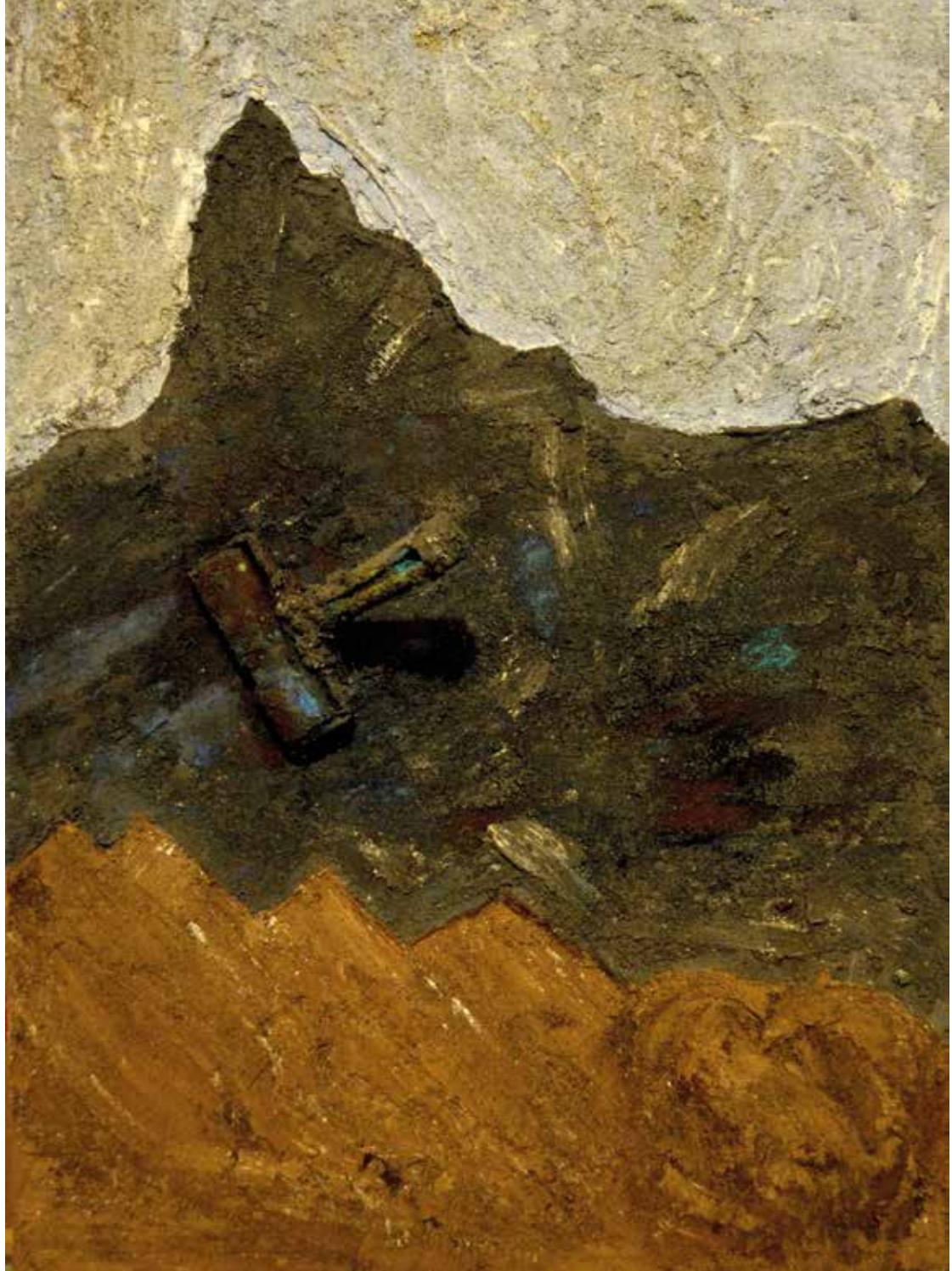

Sbocco, 2016

μικτή τεχνική

70 × 50 εκ.

Il colore del tempo, 2016
μικτή τεχνική
70 × 50 εκ.

R, 2015
μικτή τεχνική
70 × 50 εκ.

MAYPO
TEIP
ARNO

